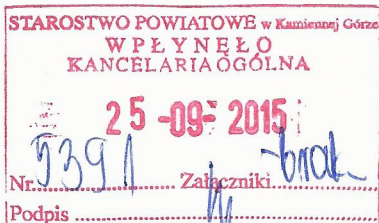

MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Warszawa, 2015-09-17

Departament Finansów

Fwe-07-497/BG/2015/3735

BR
Tarysowski

Pan
Bożena Ziemiańska
Przewodniczący Rady
Powiatu Kamiennogórskiego
ul. Wł. Broniewskiego 15
58-400 Kamienna Góra

W związku z pismem z dnia 25 sierpnia 2015 r. znak OR.BR.0002.7.2015 dotyczącym Apelu Rady Powiatu Kamiennogórski w sprawie uznania terenu Powiatu Kamiennogórskiego za obszar dotknięty suszą w rolnictwie otrzymanym za pośrednictwem Wojewody Dolnośląskiego – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uprzejmie informuje, że na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U z 2014 r., poz. 1438) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. poz. 187 z późn.zm.) Agencja ta wspiera przedsięwzięcia związane ze wznowieniem produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie ziemi lub lawinę, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Suszę, stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2015 r., poz. 577), oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

Na mocy przepisów ww. ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich minister właściwy do spraw rolnictwa został zobowiązany do ogłaszania w drodze obwieszczenia w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 20 października, w terminie do 10 dni po zakończeniu sześciodekadowego okresu, wskaźników klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin

OR.BR
28.09.2015r.
godz. 9:15

uprawnych i gleb, z podziałem na województwa, na podstawie danych przekazanych przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy.

Klimatyczny bilans wodny określa się jako różnicę pomiędzy opadem atmosferycznym mierzonym standardowo na stacjach meteorologicznych a ewapotranspiracją potencjalną. Opad atmosferyczny jest podstawowym elementem mierzonym na stacjach meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, natomiast wartość ewapotranspiracji potencjalnej oblicza się wykorzystując wzór Penmana. Wartość ewapotranspiracji potencjalnej można również wyznaczyć z wystarczającą precyzją korzystając ze wzorów uproszczonych, które uwzględniają podstawowe elementy meteorologiczne (temperatura powietrza, promieniowanie słoneczne, uśłonecznienie, zachmurzenie, wilgotność powietrza, niedosyt wilgotności, prędkość wiatru).

W ocenie występowania suszy, oprócz wartości klimatycznego bilansu wodnego, są brane pod uwagę właściwości retencyjne gleb, ustalone według kategorii agronomicznych, wydzielonych na podstawie map glebowo-rolniczych. Przestrzenne zróżnicowanie zdolności retencyjnych gleb jest, obok klimatycznego bilansu wodnego, czynnikiem decydującym o spełnieniu kryterium suszy na danym obszarze. W ten sposób uwzględnia się fakt silnego zróżnicowania podatności pokrywy glebowej Polski na skutki niedoboru wody, mierzonego wartościami klimatycznego bilansu wodnego - gleby lekkie są zdecydowanie mniej odporne na stres wodny od gleb średnich i ciężkich, co znajduje odzwierciedlenie w zróżnicowaniu kryteriów suszy i progów klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych kategorii agronomicznych gleb.

Wystąpienie określonych wartości klimatycznego bilansu wodnego przedstawionych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 kwietnia 2010r. w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb (Dz. U. Nr 75, poz. 480) powoduje przeciętnie 20% spadek plonów w danym roku w przypadku zbóż ozimych, zbóż jarych, kukurydzy, rzepaku, rzepiku ziemniaków i buraka cukrowego w stosunku do wartości średnich wieloletnich w Polsce. Wartości klimatycznego bilansu wodnego oznaczające wystąpienie suszy dla pozostałych roślin zostały określone analogicznie do wyżej wymienionych grup lub gatunków roślin, z uwzględnieniem okresów krytycznych na niedobory wody. Do wyznaczenia progów klimatycznego bilansu wodnego wykorzystano statystyczno-empiryczne modele prognoz i model symulacyjny plonów opracowane w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach. Instytut jest autorem i posiada wyłączne prawa do mapy glebowo-rolniczej w skali 1:100 000 i 1:25 000. W oparciu o mapy glebowe w nawiązaniu do wartości klimatycznego bilansu wodnego są definiowane obszary wystąpienia suszy w poszczególnych regionach Polski.

W celu monitorowania występowania zjawiska suszy został utworzony system monitoringu skutków suszy rolniczej uwzględniający klimatyczny bilans wodny i warunki glebowe we wszystkich województwach. Wartości klimatycznego bilansu wodnego są obliczane dla kolejnych okresów sześciodekadowych dla 354 stacji i posterunków meteorologicznych, na tej podstawie wyznaczone są mapy klimatycznego bilansu wodnego w Polsce. Wartości klimatycznego bilansu wodnego nie uwzględniają natomiast takich czynników jak: nieterminowe zasiewy i zabiegi agrotechniczne oraz uprawa roślin na niewłaściwych dla nich glebach.

Wojewoda powołuje komisje szacujące szkody powstałe w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej na podstawie ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. poz. 187 z późn.zm.). Natomiast zgodnie z § 5 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa komisja jest zobowiązana do oszacowania szkód, w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie ziemi lub lawinę, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. **W przypadku gdy dla danej rośliny nie jest prowadzony monitoring suszy (np. trwałe użytki zielone), szkody można szacować, jeżeli monitoring potwierdza wystąpienie suszy w uprawach o analogicznych wymaganiach wodnych.**

Rada Ministrów w dniu 31 sierpnia 2015 r. przyjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w 2015 r. suszy, w którym przewiduje się m.in. możliwość ubiegania się przez producentów rolnych na podstawie:

- 1) § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 z późn.zm.) o preferencyjny kredyt na wznowienie produkcji oraz poręczenie lub gwarancję spłaty tego kredytu. Kredyt na wznowienie produkcji może zostać przeznaczony na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej (kwalifikowanego materiału siewnego, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, paliwa na cele rolnicze, inwentarza żywego). Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić

więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona o nie więcej niż 2,5 punktu procentowego, przy czym oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez kredytobiorcę w wysokości 0,5 procentowania należnego bankowi (obecnie w zależności od banku oprocentowanie wynosi od 1,74% do 2,09%), jednak nie mniej niż 1,5%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych, od co najmniej jednego z następujących ryzyk suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny. W przypadku braku ww. ubezpieczenia oprocentowanie kredytów w zależności od banku wynosi od 2,61% do 3,135%. Warunkiem udzielenia tej pomocy jest w szczególności dołączenie przez kredytobiorcę do wniosku o udzielenie kredytu bankowego protokołu oszacowania szkód zawierającego określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę, właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód. Wojewoda potwierdza wystąpienie szkód spowodowanych przez suszę, sporządzając adnotację na tym protokole.

- 2) § 13c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o pomoc finansową na każdy ha powierzchni upraw, na której wystąpiła susza w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, zadeklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, w wysokości maksymalnie 400 zł na 1 ha, a w przypadku uprawy owocujących drzew i krzewów owocowych – w wysokości maksymalnie 800 zł na 1 ha. W przypadku gdy do powierzchni, na której jest uprawiana porzeczką czarna, zostanie przyznana pomoc *de minimis* zgodnie z nowowprowadzonym § 13b rozporządzenia ARiMR, pomoc w związku z wystąpieniem w 2015 r. suszy nie będzie przysługiwać do tej powierzchni. Taka reguła będzie działała również w drugą stronę, a więc w przypadku gdy do powierzchni, na której jest uprawiana porzeczką czarna, zostanie przyznana pomoc w związku z wystąpieniem suszy w 2015 r., to powyższa pomoc *de minimis* nie będzie przysługiwać do tej powierzchni. Pomoc będzie przyznawana, w drodze decyzji administracyjnej kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta rolnego, na wniosek tego producenta rolnego, złożony w terminie **do dnia 30 września 2015 r.** na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na stronach internetowych przez nią administrowanych;
- 3) art. 41a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r. poz. 704 i 1066), na indywidualny wniosek

o udzielenie przez Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego pomocy, zgodnie z w opłacaniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odraczania terminu płatności składek i rozkładania ich na dogodnie raty. Rolnicy, którzy ponieśli szkody spowodowane przez suszę, mogą także ubiegać się o zmianę dotychczasowych warunków spłat należności z tytułu zadłużenia. Możliwe będzie także umarzanie w całości lub w części bieżących składek.

- 4) art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1014) o zastosowanie przez Agencję Nieruchomości Rolnych odroczeń w płatnościach z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy bez stosowania opłat i odsetek za okres odroczenia oraz ulg w opłatach czynszu dzierżawnego wnoszonego przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody spowodowane przez suszę. Na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego obniżenie czynszu dzierżawnego może nastąpić przy łącznym spełnieniu dwóch warunków:
- 1) zaistnieniu okoliczności, za które dzierżawca nie ponosi odpowiedzialności i które nie dotyczą jego osoby;
 - 2) wystąpieniu znacznego zmniejszenia zwykłego przychodu z przedmiotu dzierżawy.
- Obniżenie czynszu może nastąpić po złożeniu przez dzierżawcę wniosku, w którym zostaną zawarte informacje dotyczące:
- 1) struktury upraw;
 - 2) okoliczności, które miały wpływ na znaczne zmniejszenie plonów;
 - 3) rodzaju uprawy i jej powierzchni, na którą miały wpływ okoliczności wymienione w pkt 2, potwierdzone protokołem komisji powołanej przez wojewodę;
 - 4) uzyskanego plonu i średniego plonu z 3 ostatnich lat;
 - 5) kwot uzyskanych z tytułu odszkodowań i ubezpieczeń.
- 5) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, 699, 978 i 1197) o zastosowanie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta ulgi w podatku rolnym za 2015 r.

Powyższy program w zakresie pomocy określonej w pkt 2-5 został zgłoszony do Komisji Europejskiej jako zgodny z przepisami rozporządzenia Komisji Europejskiej (UE) nr 702/2014 uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1), a zatem przedmiotowa pomoc będzie mogła być udzielona, jeżeli szkody w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu

na miejsce wystąpienia tych szkód, wyniosły powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji.

Ponadto wielkość pomocy będzie pomniejszana o 50%, jeżeli w 2015 r. co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ww. ryzyk.

Producenci rolni mogą również ubiegać się w bankach o zmianę warunków spłaty preferencyjnych kredytów udzielanych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. Nr 22, poz.121 z późn. zm.). Zgodnie z obowiązującymi zasadami udzielania kredytów inwestycyjnych w okresie objętym umową kredytu bank może:

- 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
- 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął i pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR.

W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych, losowych i niezawinionych przez kredytobiorcę okoliczności uniemożliwiających terminową spłatę kredytów okres stosowania dopłat do oprocentowania kredytu preferencyjnego może zostać wydłużony do trzech lat, na wniosek kredytobiorcy złożony w banku.

Natomiast w przypadku kredytów na wznowienie produkcji, w okresie objętym umową kredytu bank może:

- 1) w przypadku kredytów inwestycyjnych (linia KL01):
 - a) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek,
 - b) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR i nie przekroczenia kwoty pomocy, wyliczonej w umowie kredytu,
- 2) kredytów obrotowych (linia KL02) - stosować karencję lub prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, przy czym okres stosowania przez ARiMR dopłat nie może przekroczyć 4 lat.

Maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu na wznowienie produkcji, która może zostać wykorzystana w okresie kredytowania, ustalana jest na dzień zawarcia umowy kredytu i wskazana w tej umowie.

D Y R E K T O R

Aleksandra Szelągowska